

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень Національного природного парку
«Білоозерський», що потребують вибіркової санітарної рубки у 2025 році

28.01.2025 р.

с.Хоцьки

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, т.в.о. директора Національного природного парку «Білоозерський» МАРГІТИЧОМ Михайлом (згідно посадової інструкції від 07.06.2023р. організовує проведення у межах території парку заходів щодо охорони природних екосистем від порушень природоохоронного законодавства, а також нагляд за дотриманням на місцях технічних інструкцій, правил щодо охорони цих територій та навколишнього природного середовища), провідним інженером з природокористування Національного природного парку «Білоозерський» КИСЛЯКОМ Василем, майстром з охорони природи Національного природного парку «Білоозерський» ПОПОВИМ Ігорем, проведено 27.01. – 28.01.2025 р. лісопатологічне обстеження лісових насаджень Національного природного парку «Білоозерський», що потребують проведення вибірових санітарних рубок у 2025 році на загальній площі **85,2 га.**

Територія Національного природного парку «Білоозерський» розташована на лівому березі Канівського водосховища в межах Циблівської ОТГ Бориспільського району Київської області та Ліпнявської ОТГ Черкаського району Черкаської області. Вона являє собою досить компактний лісовий масив, частина якого площею 3658,6903 га, знаходиться на території Київської області, має умовну назву «Білоозерська дача», а інша - на території Черкаської області площею 3356,2200 га – «Ліпнявська дача».

Національний природний парк "Білоозерський", створений відповідно до Указу Президента України від 11 грудня 2009 року N 1048 "Про створення національного природного парку "Білоозерський". Загальна площа парку становить 7014,44 га.

ПРОЕКТ організації території Національного природного парку «Білоозерський» охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів, затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 02 серпня 2022 року № 282.

«Положення про Національний природний парк загальнодержавного значення «Білоозерський» затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 15 березня 2021 року № 188.

Згідно п. 4.3 «Положення» на території НПП «Білоозерський», природоохоронним законодавством виділяються такі зони: заповідна, регульованої рекреації, стаціонарної рекреації, господарська.

Згідно п 4.3.4 «Положення» у межах господарської зони дозволяється проведення вибірових санітарних рубок.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно матеріалів базового лісовпорядкування 2021 року (без додавання віку на рік рубки) наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа підвиділу, гектарів	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	Категорія захисності
Ліпнявська дача	27	8	5,6			10Сз+Дз+Лпд	88	0,60	1	28	36	383	1
	35	4	1,7			7Сз3Дз	88	0,70	1	27	40	380	1
	35	8	3,4			8Сз2Дз	73	0,80	1	25	32	400	1
	38	5	3,8			9Сз1Дз+Бп	93	0,60	1	27	36	340	1
	46	2	19,0			10Сз	88	0,60	1	27	32	405	1
	49	6	7,6			6Сз4Дз	113	0,70	2	26	40	330	1
	83	5	7,4			10Сз+Дз	103	0,50	1	28	44	300	1
	113	1	11,0			8Сз2Дз+Бп	95	0,55	1	28	40	325	1
	115	1	18,5			8Сз2Дз	90	0,55	1	29	40	345	1
	115	3	2,1			10Сз	85	0,70	1	28	36	450	1
	119	3	5,1			9Сз1Ажб	55	0,70	1А	23	24	303	1
Всього:			85,2										

Лісопатологічне обстеження в насадженнях господарської зони (відповідно до Проекту організації території НПП «Білоозерський») проведено лінійним методом, де відмічені патологічні процеси, з метою встановлення причин відмирання дерев, методом окомірної оцінки категорії стану дерев, визначення ступеню послаблення санітарного стану лісових насаджень.

Обстеженням встановлено:

Для лісопатологічного обстеження представлені насадження по Ліпнявській дачі Національного природного парку «Білоозерський» змішаного складу (сосна, дуб, липа, береза, акація), де головною породою виступає сосна звичайна.

На ділянках, де є в складі або присутні листяні породи, у вибірку санітарну рубку відібрані тільки дерева сосни звичайної. На момент обстеження відведення насаджень проведено в повному обсязі.

В січні 2024 року на цих ділянках було проведено лісопатологічне обстеження спеціалістом «Херсонлісозахистом», на яких заходи з поліпшення санітарного стану протягом 2024 року не проводились.

Всі обстежені ділянки призначені лісовпорядкуванням у вибірку санітарну рубку.

На обстежених ділянках Ліпнявської дачі Національного природного парку «Білоозерський» відібрані у вибірку санітарну рубку нежиттєздатні дерева V – VI категорії санітарного стану, які пошкоджені стовбуровими шкідниками.

Також на всіх ділянках, представлених у ВСР, спостерігаються в невеликій кількості повалені вітровальні дерева VI категорії санітарного стану, із завислими та зламаними в комелі стовбурами.

Згідно «Санітарних правил» п.16 «у насадженнях, пошкоджених вітром і в наслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами».

Відібрані у вибірку санітарну рубку дерева пошкоджені стовбуровими шкідниками, а саме: короїдами (великим та малим сосновими лубоїдами, верхівковим короїдом), златками та вусачами (кореневим коротковусим) та зрідка виявлені колисочки вусача рагія ребристого, про що свідчать характерні ходи та льотні отвори.

Пошкоджені дерева є небезпечними об'єктами розповсюдження осередків вторинних шкідників в суміжних ділянках паркового насадження. Довготривале знаходження дерев в такому незадовільному санітарному стані призведе до виникнення масових осередків вторинних шкідників.

Стовбурові шкідники роблять помітний вплив на стан насаджень, що є причиною зниження стійкості та відмирання деревостанів, зменшення радіального приросту дерев, зниження рекреаційної привабливості паркових ділянок, а також порушення водорегулюючої і водоохоронної функцій лісу.

Дерева хвойних порід, підлягаючі вибірковій санітарній рубці, розміщені в насадженні мозаїчно, поодинокі та малими групами.

Характер всихання обстежених насаджень поодинокий, груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

Так, як характер всихання моментами є груповим, то при проведенні вибіркової санітарної рубки не допускати, щоб площа створених галявин була 0,1 і більше гектар.

При проведенні вибірових санітарних рубок у насадженнях Ліпнявської дачі Національного природного парку «Білоозерський» залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та дотримуватись показника повноти, встановленого для вибірових санітарних рубок, згідно «Санітарних правил в лісах України».

Висновок:

1. Виходячи із фактичного фізіологічного стану насадження, після лісопатологічного обстеження ділянок, згідно із нормами Закону України «Про природно – заповідний фонд України» в межах насаджень Національного природного парку «Білоозерський» (Ліпнявська дача) допускається здійснення санітарних заходів, що націлені на запобігання змінам природних комплексів і не порушують режиму заповідного фонду, тому в обстежених ділянках доцільно провести відповідні заходи з поліпшення санітарного стану лісів.

2. В насадженнях, внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками лісу та вітровалу, з метою збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів у лісі, зменшення шкоди, що завдається шкідниками лісу, провести **заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибірову санітарну рубку на загальній площі 85,2 га.**

3. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів в об'єктах природно-заповідного фонду виконувати вимоги «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555 (зі змінами та доповненнями) та Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

Акт складений в 5 примірниках.

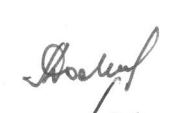
Фотоматеріали додаються.

Начальник відділу діагностики
ДСЛП «Херсонлісозахист»

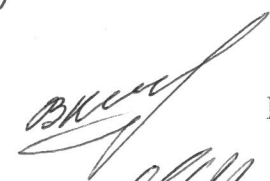
Т.в.о. директора
НПП «Білоозерський»

Провідний інженер з природокористування
НПП «Білоозерський»

Майстер з охорони природи
НПП «Білоозерський»

Олена ДОМАНЧУК

Михайло МАРГІТИЧ

Василь КИСЛЯК

Ігор ПОПОВ